

Skyddsombud i Byggnads – hur fungerar det?

Skyddsombud i Byggnads – hur fungerar det?

En säker arbetsmiljö kommer inte av sig själv, den måste skapas och underhållas.

Ett systematiskt arbetsmiljöarbete är ett måste och då ska skyddsombuden vara involverade i det förebyggande arbetsmiljöarbetet redan på ett tidigt stadium.

Skyddsombuden ska ha tid och utrymme och vara med tidigt i alla planeringsprocesser.

Detta är vad lagar och avtal föreskriver, men hur ser det ut i praktiken?

Nu vill vi få klarhet i hur detta fungerar för dig i ditt uppdrag som skyddsombud. Hjälp oss att utveckla det fackliga arbetsmiljöarbetet!

Ta dig tid att läsa denna folder och att besvara den tillhörande enkäten. Enkäten hittar du och besvarar i sin helhet på Byggnads hemsida.

OBS!

Du hittar enkäten under rubriken För förtroendevalda/ Arbetsmiljö när du har loggat in på www.byggnads.se. Har du några funderingar när det gäller inloggningen – skicka ett mejl till info@byggnads.se.

Skyddsombud har funnits i 100 år. Nu när vi går in i nästa sekels arbetsmiljöarbete gör vi det med förutsättningen att arbetet och uppmärksamheten på arbetsmiljön ska bli bättre. Antal olycksfall, många med dödlig utgång och förslitningsskador, är fortfarande på en skrämmande hög nivå i byggbranschen. *Vi har en nollvision – inga arbetsskador ska omkomma på grund av jobbet.* Ska vår vision bli verklighet krävs det att vi i det fackliga laget, skyddsombud, MB-ledamöter, lagbasar och andra fackliga förtroendemän effektiviserar vårt arbetssätt. Vi måste jobba tillsammans på ett strategiskt och systematiskt sätt. Det innebär att vi ska se till att alltid ligga steget före. Jobben sliter på oss och vi ska hålla hela livet – hela vägen fram till pensionering. Samhällets skyddsnät har stora maskor, det är numera lätt att trilla igenom.

Med 100 år av erfarenhet tar vi därför avstamp mot ett nytt sekel med framförhållning som motto och målet att stoppa dålig arbetsmiljö redan innan den uppstår.

1912 100 år 2012

Varför denna skrift från Byggnads?

För att alla ska kunna besvara frågor i vår enkät från samma utgångspunkt vill vi berätta om hur och när det är tänkt att du ska vara med och påverka din och dina arbetsskadesarbetsmiljö. Vi ger en del praktiska tips genom en intervju med Jonatan Sundelin, huvudskyddsombud på JM. Jonatan arbetar på JM som är ett företag i framkanten när det gäller arbetsmiljöarbete. Jonatan berättar varför de är så framgångsrika i arbetsmiljöarbetet, om knepen som redan testats och visat sig fungera inom byggsektorn.

Häng på du med och se om det finns något som kan öka ditt värde som skyddsombud och facklig företrädare och som tillgång för arbetsskadesarbetsmiljöarbete och för företagets lönsamhet och goda renommé.

Framförhållning är A och O

Uttrycket "LPP (Löses på plats)" är en allt för ofta förekommande och allmänt dåligt svar på hur arbetsmiljöfrågor ska hanteras. LPP funkar inte för de stora och avgörande arbetsmiljöfrågorna. Det fungerar lika dåligt som det gör att påbörja ett större arbete utan kompletta ritningar. Yrkesmannen har kompetens att läsa ritningar och i att se hur arbetet ska utföras för att resultatet ska motsvara bilden på en ritning. På sätt och vis bygger vi huset i huvudet innan vi sätter igång. Samma sak ska gälla för arbetsmiljöarbetet. De gånger vi planerar och tänker genom de uppgifter som ska göras ser vi även de eventuella riskerna för vårt inre.

Tanken bakom Arbetsmiljölagen och föreskrifter är att vi skyddsombud ska använda vår kunskap och börja jobba med framförhållning. Skälet är att det är mycket lättare att påverka något i ett tidigt skede än när maskineriet redan är i rullning. Tänk vad skönt att slippa komma i efterhand och anmärka på än det ena än det andra, eller ännu värre, att för sent bli varse om faror som hade kunnat förhindras.

Systematiskt arbetsmiljöarbete är att långt i förväg planera verksamheten och vara förutseende. Först undersöks förutsättningarna, därefter görs en riskbedömning. De åtgärder som behövs genomförs och sedan är det dags att kontrollera att det blev rätt i praktiken. Efteråt är det dags för utvärdering och vad den säger oss blir underlag för nästa varv. Så där rullar det på, detta eviga hjul som systematiskt arbetsmiljöarbete kan liknas vid. Enligt lagen är det till och med så att det faktiskt inte bedrivs något systematiskt arbetsmiljöarbete över huvud taget om inte skyddsombudet är engagerat och med i processen. Du är viktig!

Med framförhållning vinner skyddsombud tid som kan användas till att göra en bra insats på arbetsplatsen. Din stora insats gör du alltså redan innan ett projekt påbörjas.

Vi i Byggnads är medvetna om att skyddsarbetet och dess förutsättningar är väldigt olika beroende på företagens storlek och resurser. För skyddsombud hos företagare med många och korta jobb kan en del av det som tas upp här låta orealistiskt. Ändå kan du som känner igen dig i det finna några saker som inspirerar dig och som du kan genomföra. Tveka heller aldrig inför att kontakta Byggnads region för att få stöd och hjälp när du ska planera skyddsronder eller i andra frågor om arbetsmiljön.

Du som är skyddsombud på ett större företag eller inom en koncern har i många fall stora möjligheter att lägga om tiden du använder i uppdraget. Om du kommer in i skyddsarbetet i god tid hinner du fånga upp värdefulla tillfällen till inflytande som kan leda till en bättre arbetsmiljö och hälsa i företaget.

Mottot - framförhållning - innebär att alla vi skyddsombud ska ta vår lagstadgade rätt och öppna dörrarna. Vi ska ta klivet fullt ut för att komma in i ett tidigt skede av arbetsberedningar och planeringsprocesser - långt innan det första materialet beställs och spaden sätts i jorden. Så bygger vi en säker arbetsmiljö från grunden och kanhända överraskas du av att företaget snabbt märker att det du tar upp faktiskt är ett nytt perspektiv som inte behöver innebära högre kostnader.

**Du som är skyddsombud har en viktig roll
– ta vara på den!**

Från hjälmpolis till strateg

Du är en tillgång för företaget!

Vi byggnadsarbetare och de företag vi arbetar i verkar i en tuff bransch. Skyddsombudets kompetens behövs för att i ett tidigt skede bygga in en säker arbetsmiljö. En arbetsplatsolycka kan förutom tragedin i sig vara extremt dålig marknadsföring för ett företag. Likaså är dålig arbetsmiljö och otrivsel inget som ett lönsamt företag vill sammanknippas med. Systematiskt arbetsmiljöarbete kan även vara en fördel vid upphandlingar. Med hjälp av beslutsamhet och taktik ska vi visa arbetsgivarna att de tjänar på ett modernt samarbete med skyddsombudet.

Dina möjligheter

Verktygen för att få mer inflytande

Kanske var det flera år sedan du gick utbildning för uppdraget? Anmäl dig igen för att friska upp kunskaperna! Under tiden kan du plocka fram **Arbetsmiljölagen** och kika på vad som faktiskt står i *6 kap. 4 § om skyddsombudets roll i arbetsmiljöarbetet*. Formuleringen om att **skyddsombud ska delta** vid planering av bland annat arbetsprocesser, arbetsmetoder och arbetsorganisation är guld värd när du ska flytta fram din position och dina insatser till ett tidigare skede i det systematiska arbetsmiljöarbetet. Att Byggnads MB-grupper får information och förhandlar är en sak, du som är skyddsombud har också laglig rätt att få fortlöpande information och att vara med i planeringen!

Du har även stor nytta av **Arbetsmiljöverkets författningssamling** (AFS). Den och mycket annan värdefull information, finns att ladda ned på www.av.se. *AFS 2001:1 Systematiskt arbetsmiljöarbete* säger bland annat att det ska finnas en arbetsmiljöpolicy och rutiner för det systematiska arbetsmiljöarbetet och att skyddsombuden ska vara delaktiga. Arbetsmiljöverket trycker också på vikten av att ha partsgemensam helhetssyn på arbetsmiljön. Samverkan är ett nyckelord och det är ett bra argument att ta till när du vill komma med på möten där du inte tidigare deltagit.

Arbetsmiljövtalet är ett kollektivavtal som beskriver hur samverkan ska ske i de företag som har kollektivavtal med Byggnads. Arbetsmiljövtalet tydliggör även hur MB-verksamheten (MB som i medbestämmande) ska fungera. Skyddsombud i företag där det finns MB-grupp ska samverka med MB-gruppen.

Så snart du hör talas om att nya projekt är på ingång – tala med lämplig chef och betona att du som skyddsombud vill vara delaktig och att du har värdefulla erfarenheter som kan göra stor nytta och kanske även spara pengar åt företaget. Nekar företaget dig att delta kan det innebära att företaget bryter mot Arbetsmiljölagen och MBL (Lag om medbestämmande i arbetslivet). Kontakta i så fall din region i Byggnads, så kan ni hjälpas åt att få till stånd ett systematiskt arbetsmiljöarbete.

Försök få in arbetsmiljöfrågorna i företagets verksamhetssystem. Det som står där gäller och ska alltid genomföras.

Dina skyldigheter

Passivt skyddsombud kan ställas till svars

En aktuell dom som gällde en olycka i Umeå har visat att det är ytterst viktigt att ett skyddsombud som uppmärksammar en arbetsmiljöbrist även agerar för att bristen undanröjs. Det är arbetsgivaren som har ansvaret för arbetsmiljön, men Umeådomen visar att även ett passivt skyddsombud som inte agerar kan ställas till svars i domstol för sin passivitet. Byggnads kan erbjuda rättshjälp så kontakta alltid din region om du blir inblandad i några rättsliga förfaranden som har med ditt fackliga uppdrag att göra!

Det är viktigt att du som skyddsombud är skriftligt anmäld till arbetsgivaren av Byggnads och registrerad i aktuell region i Byggnads. På anmälan till arbetsgivaren ska det även framgå inom vilket skyddsområde som du är verksam. I ett lokalt företag är skyddsombudets skyddsområde troligen hela företagets verksamhetsområde. I regionala och rikstäckande företag måste det klargöras tydligt inom vilket skyddsområde respektive skyddsombud är verksam.

Kolla upp med Byggnads region att du är registrerad och anmäld till arbetsgivaren på rätt sätt!

Bygg nätverk och utvecklas med uppdraget – ensam är inte stark!

Du har ett uppdrag som bygger på förtroende från dina arbetskamrater, även om det officiellt är Byggnads som du företräder. Du har i och med det all rätt att åka på de konferenser och utbildningar för skyddsombud som regionen ordnar. När känslan av att inte ha tid, att svika arbetskamraterna eller av att det ju inte funkar att sticka från jobbet just nu kommer över dig – tänk då på att du faktiskt är utsedd att sköta det här uppdraget. Lojalitetskonflikten sopar du undan långt innan det är dags att åka. Du gör det genom att samtidigt som du anmäler dig även boka in aktiviteten i kalendern, men framför allt informerar du i mycket god tid både arbetskamrater, lagbas och chefer om att du inte är att räkna med i laget på jobbet den aktuella dagen. Då hinner de planera för din frånvaro så att den inte blir ett problem.

Det är givande att höra hur skyddsombud har det på andra företag. På konferenserna lär vi av varandra. Du blir uppmärksam på hur olyckor och tillbud eller ohälsa har uppstått eller förebyggts på andra arbetsplatser. Du kan dra lärdom av andras erfarenheter och förebygga att liknande händelser sker i ditt företag och på din arbetsplats. Du får bra argument för att ändra system och arbetsrutiner som visat sig osäkra. Med ny kunskap kan du bidra till att förebygga olyckor med exempelvis nya material som har en förmåga att dyka upp på våra arbetsplatser till och från.

Bilda en förtroendemannaklubb!

Ett nätverk med andra skyddsombud är guld värt, särskilt för dig som arbetar i ett mindre företag. Du slipper känna dig isolerad och kan ta hjälp av skyddsombud nära dig. Börja med att undersöka om det redan finns en förtroendemannaklubb i din närhet. Det kan regionen svara på. Om det inte finns någon kan du själv söka upp andra förtroendemän i din omgivning och höra om de är intresserade av att bilda en klubb. Byggnadsregion kan hjälpa dig med kontaktuppgifter till andra skyddsombud i närheten. Lite formalia krävs om ni bildar klubb, men syftet är det viktiga – att träffas och stötta varandra och utbyta erfarenheter.

Experter att dra nytta av

Förutom stödet från Byggnads region och andra skyddsombud finns det en mängd andra experter att dra nytta av. När det gäller hälsa och det förebyggande arbetsmiljöarbetet är företagshälsovården (FHV) en unik resurs. Där finns kunskapen om hälsoläget i företaget. Sekretess råder när det gäller dina enskilda arbetskamraters hälsa, men arbetsgivare eller FHV kan inte vägra att ge dig information om hälsoläget och statistik om arbetsrelaterad ohälsa hos medarbetarna om du behöver detta i ditt skyddsombudsuppdrag. Företagshälsovården kan bidra med värdefull kunskap om lämpliga åtgärdsprogram baserade på resultat från hälsoundersökningarna. Läs vad som står i arbetsmiljöavtalet om företagshälsovårdens roll och om kravet på företagshälsovård. Om företaget saknar avtal med företagshälsovård kan det vara ett avtalsbrott. Kontakta i så fall Byggnads.

Skyddsombud i små företag har mycket att vinna på nätverk.

Uppgradera din status – profilera dig!

Som skyddsombud har du många chanser att profilera dig som den expert du redan är eller nu börjar jobba på att bli. Ett sätt att bli mer synlig och kommunicera vad du kan och bidrar med är att vara den som vid möten går igenom protokollet från skyddsronden. Du var ju med och då är det lättare att återberätta med egna ord. På så sätt blir din roll tydlig och värdet av dina insatser ökar. Men ett skyddsombud som inte låter arbetskamraterna veta vad han eller hon gör i sitt uppdrag målar in sig själv i ett hörn. Om ingen får en chans att se värdet av dina insatser blir det också svårare att få gehör.

Det ingår i uppdraget att berätta för arbetskamraterna om vad som händer på arbetsmiljöområdet inom ditt skyddsområde och i branschen.

Se din roll i ett sammanhang

Företag, eller delar av företag, har kommit olika långt i det systematiska arbetsmiljöarbetet. Du som är skyddsombud på en firma med få anställda och korta snabba jobb verkar i en annan verklighet än vad skyddsombud i de större koncernerna gör. En sak är i alla fall gemensam – du är en del av ett sammanhang där flera roller kompletterar varandra och ska eller kan bidra till bättre arbetsmiljö. Du är inte ensam om att jobba med skyddsfrågor, även om det kan kännas så.

Dina arbetskamrater är de som föreslagit dig som sitt skyddsombud. De är dina närmast förtrogna, så håll dem varma genom småsnack i boden om vad du funderar på angående arbetsmiljön. Låt det bli en självklar vardagsfråga.

Arbetsgivaren har ansvaret för arbetsmiljön men din framgång som skyddsombud vinner på hur du tar upp frågor och kritik med chefen. Den chef som känner sig påhoppad faller lätt in i försvarsbeteende. Egentligen har ni samma intresse, så testa gärna att lägga fram dina synpunkter på ett nytt sätt. Du som lätt blir förbannad kanske kan kanske prova att skriva istället? Det går också att öva sig i förhandlingsteknik och i att använda dialog som metod. Retorik och argumentationsteknik är klassiska fackliga verktyg och det finns kurser att gå. Att kunna snacka har man nytta av i många sammanhang i livet.

Fundera en stund över hur du själv reagerar om du till exempel blir avbruten eller om du känner dig uthängd framför en grupp. Fundera över val av lämplig plats att ta upp olika frågor. Välj det alternativ som skapar mest lugn och därmed troligen bäst förutsättningar.

Samarbete lönar sig

Lagbasen kan involveras mer i arbetsmiljöarbetet. Företagshälsovården ska även vara så mycket mer än en läkarmottagning dit man kallas för hälsoundersökning med glesa mellanrum. Den kan spela en viktig roll i arbetsmiljöarbetet, vilket är fallet inom andra sektorer i arbetslivet.

I dagsläget är det dock för få företag i byggbranschen som har en företagshälsovård som är delaktig i det systematiska arbetsmiljöarbetet. Här finns en stor förbättringsmöjlighet. FHV är en ofta glömd resurs. Vi ska kräva bra avtal om företagshälsovård.

Skarpt läge? Var formell!

Artighet varar långt, men ibland krävs det omedelbara åtgärder och i dessa situationer måste skyddsombudet vara formell och följa lagstiftningen. Ord måste följas av omedelbar handling. Byggnads har mallar för exempelvis skyddsstopp och för hur du ska göra en skriftlig formell hänvändelse om arbetsmiljöåtgärd. Rätten att stoppa verksamheten får enbart tas till när arbetet utgör omedelbar och allvarlig fara för arbetstagares liv eller hälsa.

Du sitter på en förmögenhet – förvalta den!

Din tysta kunskap är en guldgruva. Du vet var farorna lurar. Det är inte säkert att andra vet vad som är bästa lösningen. Troligen kan du och de andra som gör jobbet betydligt mer om var riskerna finns. Det kan ta emot, men det är mödan värt.

– Det är så många möten...

Så är det idag. Hur ska du annars nå ut? Du måste in och ta din plats, det är del av ditt uppdrag. Dina ord på ett planeringsmöte kan rädda liv.

– Det är väl redan bestämt vilka material som ska beställas...

Din kunskap bidrar till bättre kvalitet. Du ser troligen på material ur ett annat perspektiv än vad beställaren gör. Han eller hon som aldrig själv har flyttat en otymplig vägg i snöglopp. Du kan ge bra förslag på materialval som sparar ryggar och som inte glider ur greppet. Du kan sätta merkostnader för andra material i relation till priset av förslitningsskador, sjukfrånvaro och olycksrisker.

Nollvision.

Vi vill slippa att hålla en tyst minut för arbetskamrater som dött på jobbet! Vi kan ta ett steg till mot en säkrare arbetsmiljö.

- **Vår plats ska aldrig stå tom!**
- **Vi tar vara på chanserna att påverka beslut**

Jonatan Sundelin, huvudskyddsombud på JM:

“Det går att ändra arbetssätt!”

JM har under ett antal år arbetat systematiskt för att förbättra arbetsmiljön. Initiativet till förändringen kom från skyddsombud och MB-ledamöter, och företagets VD såg snabbt fördelarna med satsningen, berättar Jonatan Sundelin.

Det var omkring 2005 som MB-ledamöterna i JM lade fram ett förslag som skulle komma att förändra skyddsarbetet radikalt på företaget.

– Vi ansåg att det krävdes en förändring i grunden. Arbetsmiljöaspekterna måste in i ett betydligt tidigare skede än vad som var fallet. Därför skrev vi i Byggnads ihop en vision om bland annat att skyddsombud och lagbas måste in i skyddsarbetet och planeringen så tidigt som möjligt. Sedan tog vi upp visionen med vd:n, som nappade direkt, berättar betongaren Jonatan Sundelin som arbetar fackligt på heltid i JM. Han är bland annat huvudskyddsombud och sammankallande i centrala MB-gruppen på JM. Även om han har ett rum på företagets huvudkontor i Solna, så försöker han att tillbringa mycket tid på byggen med att stötta skyddsombud och besiktiga arbetsplatser mellan alla möten. Han är även med i den tidiga planeringsfasen av nya projekt.

Det inledande planeringsmötet, som på JM kallas för avsparksmöte, äger rum flera månader innan byggstart. Jonatan Sundelin menar att det är viktigt att de saker som tas upp på avsparksmötet även tas upp vid startmötet för det aktuella projektet. Lagbas och skyddsombud kan vid startmötet gå igenom dessa frågor och punkter med laget.

– Man måste betona att det finns en överenskommelse från avsparksmötet som vi ska följa, och om vi inte följer det vi kom överens om när det gäller arbetsmiljön så måste vi backa bandet och påminna oss om varför det är så viktigt.

– Det känns jättebra att vi har kommit så här långt, men det finns mycket mer att göra. Vi hantverkare och alla andra för den delen måste till exempel kvittera ordnings- och skyddsreglerna. Men hur många läser igenom ett sånt kompendium på flera sidor? Jag anser att skyddsombudet på varje arbetsplats ska sätta sig ned tio minuter med varje anställd och gå igenom skyddsreglerna. Sedan är det dags att skriva under. Det tar tid, men det kan vara värt varje minut och är samtidigt ett sätt att höja skyddsombudets status. Att börja jobba så kan kräva att skyddsombudet får mer utbildning. En individuell genomgång med många anställda tar arbetstid i anspråk, men det är viktiga frågor. Se därför till att förankra att ni vill börja göra så. Vill man få till en förändring så måste man också förklara hur det gynnar företaget.

”Slå inte yxan i bordet framför platschefen!”

Ordning och reda – en modell som flera borde jobba efter

JM och Byggnads har tagit fram ”Ordning och reda” som är en mall för besiktning av arbetsplatser.

– Jag förstår inte varför fler företag tar efter vår modell, den fungerar bra. Varje bygge får två oanmälda besök av JMs arbetsmiljösamordnare, mig eller den MB-ledamot som finns på orten/regionen. En representant för företaget och en för hantverkarna. Arbetsplatsens skyddsombud och platschef är självklart med.

Vid besöket går de igenom ett 70-tal punkter. Det är som en förstärkt skydds rond, vi går igenom bygget men går även igenom arbetsmiljöpärmerna hos platschefen för att se att alla papper är som de ska vara. Är delegeringen gjord, finns anhörlistor, är riskanalyser och arbetsberedningar gjorda, har UE lämnat sina riskanalyser m.m. Därefter räknar de fram en procent-sats och arbetsplatsen får godkänt om punkterna är uppfyllda till minst 85 procent. Nu ligger snittet i JM på 92 procent, enligt Jonatan Sundelin.

– Det här är väldigt uppskattat och ett konkret sätt att höja medvetenhet, säkerhet och standard på arbetsmiljön.

Nu kan man kanske tycka att det inte borde behövas folk från huvudkontoret för att kontrollera arbetsplatserna. Men Jonatan Sundelin ser det som ett steg i utvecklingen mot att skyddsombud ska bli mer starka och profilerade i sina uppdrag samt att vi har säkra arbetsplatser.

– Vi har alla olika personligheter. Det finns skyddsombud som gör ett mycket bra jobb, men som inte vet hur man bäst pratar och argumenterar för frågorna. De har kanongrejer att berätta, men får inte fram det. Ett sätt är att ringa mig, så stöttar jag och hjälper till på bästa sätt.

Samtidigt har ingen på ett bygge en sådan utbildning i arbetsmiljöfrågor som just skyddsombudet har, påminner Jonatan Sundelin. Ändå kan det kärva med framgångarna i förbättringsarbetet.

– Som skyddsombud kan det vara bra att vara ödmjuk ibland och inte slå yxan i bordet framför platschefen. Det kanske inte är så lätt för en platschef som inte hinner ut så mycket på bygget, utan mest sitter begravd i papper.

Många krav på arbetsmiljön är reglerade i lag.

– Man måste ändå kunna ta lagkraven på ett bra sätt och visa för platschefen att om vi gör så här så bryter vi mot lagen och det ställer till bekymmer för dig som platschef och för företaget. På så sätt hjälper du till istället för att anklaga. Det gäller att samverka.

Jonatan tipsar:

Se till att vara med i den tidiga planeringen, det så kallade avsparksmötet och vid startmötet!

Så här funkar det på JM för skyddsombuden

Avsparksmöte

På JM kallas den tidiga planeringen för avsparksmöte och det hålls inför varje etapp i ett byggprojekt. Där är redan lagbas, arbetschef, platschef och arbetsledare med. Självklart ska även skyddsombudet delta. Mötet brukar äga rum två till tre månader innan byggstart. Man går igenom ritningar, tidsplaner, tittar på materialval och andra handlingar och förhoppningsvis är det då klart vilka eventuella underentreprenörer som ska med. Stäm av att de som ska köra truck eller skylift har utbildning och behörighet för uppgiften. Ge dina förslag till förbättringar, diskutera arbetsmiljön, se till att boka in basmöten, skyddsronder, ta upp behov av gasol och belysning vintertid. Alla har sina intressen för näthinnan, därför behövs just du som är skyddsombud i det här skedet! Det är vid det här mötet som arbetsplatsen och arbetsmiljön formas.

Startmöte

Ett viktigt möte hålls när man är på plats och påbörjar projektet, ofta kallat startmötet. Hela laget är med och man går igenom i princip samma saker som vid avsparksmötet. Ta upp hur man genom ordning och reda skapar en trivsam och säker arbetsplats, tala om vikten av att ge varandra ett trevligt bemötande. Inför det här mötet ska skyddsombudet och lagbasen ha diskuterat igenom upplägget och på mötet stöttar ni varandra.

Arbetsplatsdispositionen (APD-plan)

Det ska vara ordning och reda på arbetsplatsen och därför ska det finnas en APD-plan där var sak har sin plats. Då blir det trevligt och man slipper osämja för att material lämnas på fel ställen. Det blir enkelt att komma fram, man spar plats och minskar olycksrisken på köpet. Se till att ha rutin för uppdateringar av APD-planen.

Erfarenhetsåterföring i tidigt skede

Man gör arbetsberedningar och riskanalyser inför alla moment på bygget, men när man kört två varv på huset så ska man in och stämma av att laget följer det som sagts enligt riskanalysen, det som kallas för erfarenhetsåterföring. Kanske har det upptäckts en ny risk som måste in i riskanalysen. Även vid små uppdrag kan man skapa erfarenhetsåterföringar.

Erfarenhetsåterföringen efter bygget

Alla i laget och arbetsledning samlas och går igenom projektet. Gjorde vi som vi sa? Gick något snett? Vad gick bra? Skriv ned vad som sägs och för med in i nästa projekt. Skyddsombudet ska vara ett språkrör för laget i arbetsmiljöfrågor, precis som lagbasen är talesman i sina frågor eller MB-ledamoten i sina. Arbetsmiljön är viktig även för lagbasen. Skapa ett samarbete där ni står upp för varandra – skyddsombud, lagbas och MB-ledamot.

Tänk på att det är mycket enklare att långt i förväg ändra på tanken än att försöka ändra på planeringen när allt redan är på plats.

Är du på banan?

Testa dig själv med frågorna nedan och lämna sedan ditt kompletta svar på www.byggnads.se.

- A. Får du i din roll som SO vara med i planeringen innan byggstart av ett projekt eller innan ett projekt (uppdrag) ska genomföras? ja nej kanske
- B. Får du i din roll som skyddsombud vara med och påverka de arbetsmetoder ni använder?
- C. Är du i din roll som skyddsombud med och tar fram arbetsmiljöplaner?
- D. Får du i din roll som skyddsombud den information från din arbetsgivare som du behöver för att klara ditt uppdrag på avsett sätt?
- E. Är du i din roll som skyddsombud med och gör utredningar vid inträffade olycksfall?
- F. Är du i din roll som skyddsombud med när blanketten arbetsskadeanmälningar fylls i?
- G. Kan du ringa eller kontakta företagshälsovården på annat sätt när du behöver råd och tips i frågor som rör arbetsmiljön?

Kontakta ditt regionala kontor!

Norrboten
Tel 010-601 10 05

Västerboten
Tel 010-601 10 10

MellanNorrland
Tel 010-601 10 03

GävleDala
Tel 010-601 10 02

Mälardalen
Tel 010-601 10 04

Stockholm-Gotland
Tel 010-601 10 08

Örebro-Värmland
Tel 010-601 10 11

Öst
Tel 010-601 10 12

Väst
Tel 010-601 10 09

Småland-Blekinge
Tel 010-601 10 07

Skåne
Tel 010-601 10 06

Så bidrar du till en säker arbetsmiljö på kommande byggen

Nu är det dags att tvätta bort fördomen om skyddsombud som nejsägare och hjälmpoliser. Här får du tips om hur du blåser liv i uppdraget och låter dina kunskaper och ditt engagemang även bli en värdefull tillgång för företaget.

Du som är skyddsombud i Byggnads

- tar initiativ och är delaktig i planeringen redan innan första spadtaget
- tar vara på möjligheterna att påverka och får på så sätt inflytande och skapar en trygg arbetsmiljö för laget.

Ge din egen bild av läget – fyll i enkäten!

Byggnads undersöker nu om skyddsombuden har de möjligheter till inflytande som lagen ger. Därför är även en enkät kopplad till den här skriften. Resultatet av enkäten kommer att användas i arbetsgrupper med arbetsgivarorganisationer, i partsammansatta arbetsmiljöråd och framför allt för att anpassa Byggnads arbetsmiljöarbete framöver efter hur skyddsombuden har det.

Logga in på www.byggnads.se. Där hittar du enkäten under rubriken För förtroendevalda/Arbetsmiljö

Svenska Byggnadsarbetareförbundet. 106 32 Stockholm
www.byggnads.se